

HABUR'UN YALNIZLIĞI

Yılmaz Güney'in " sürü" filmini izleyenler hatırlayacaktır. Filmin son sahnesinde Hamo (Tuncel Kurtiz) küçük oğlu Silo'yla (Levent İnanır) kalabalık arasında yürürken birden yanında Silo'nun olmadığını görür. Ve kalabalık içerisinde oradan oraya koşarken "Silooooo" diye bağıırır. Hamo karakterinin orada kaybettiği ve bağıırarak aradığı aslında oğlu Silo dan çok köyü, toprağı ve alışkanlıklarıdır. Modernizmin giderek yalnızlaştırdığı insanın, eskiye, bilindik olana ve esasında "öze" duyduğu özlemin ığılığıdır Hamo'nun ığılığı. Yalnız kalmanın yaratacağı travmanın ilk belirtilerinden biridir bu ığılık. Sahne devam ederken çalan Zülfü Livaneli'nin "eşkiya dünyaya hükümdar olmaz" şarkısı bu yalnızlaştırmaya karşı bir duruştur adeta. Büyük kentlerde ki Gümrüklerden küçük kentlerde bulunan Habur Gümrük Müdürlüğü gibi müdürlüklere gelince, Hamo'nun kalabalık içerisinde bağıırdığı gibi içinizden bağıırabilirsiniz. Burada durum biraz tersten işlese de özünde ikisi de bir yalnızlığı barındırır aslında. "ben nerden düştüm buraya", "bu üç yıl nasıl geçecek" gibi söylemler sizin kendi içinizde ki Hamo'nun sesidir aynı zamanda. İçinde bulunduğunuz koşullar, coğrafya ve daha bir sürü etken bu yalnızlığı kamçılar gibidir. Daha Habur Gümrük Müdürlüğüne giderken bu yalnızlık hissi kendini gösterir. Habur Gümrüğüne giderken sağınızda hayırsız dağları solunuzda ise Cudiye kadar uzanan sıra dağlar yer alır. Bu dağ sıraları arasında, düz bir ovada gidirsiniz Habura. Cemal Süreya "yalnızlık bir ovanın düz oluşu gibi bir şey" dizesini sanki Habura giderken yazmıştır diye düşünürsünüz. Hayırsız dağları ve Cudi sıra dağları demişken, onlar için ayrıca bir bölüm açmak gerek sanırım. Oldukça ilginç hikayeleri var. rivayet odur ki Hz Nuh'un gemisi üç yüz küsur yıl sularda yüzmüş. Gemi yüzerken bir dağ sırasının üzerinden geçiyormuş ve o dağ sırası gemi karaya oturmasını diye sırtını eğmiş ve bundan dolayı o dağ sırasına hayırsız dağları denmiş. Hayırsız dağları'nı geçtikten sonra hemen karşısında ki Cudi dağı sırtını eğmemiş ve Nuh'un gemisinin karaya oturmasını sağlamış. Bu hikayeyi yerel halktan birinden dinledim. İlk dinlediğimde hayırsız dağlarının belki de bizim bildiğimiz anlamıyla hayırsız olmaya bileceğini düşündüm. Kim bilir belki de insanoğlunun yeryüzünde çoğalıp tekrar kendi kötülüğünü dünyaya yayacağını önceden öngördü ve sırtını eğdi. Belki de asıl hayırsız olan Cudi dağıdır. Tekrar insanoğlunun yeryüzünde çoğalmasına vesile olmuştur Cudi ne de olsa. Biz konumuza dönelim yeniden. Karşılıklı bu dağ sıraları bile yalnızlığın simgeleridir aslında. "dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur" sözündeki yalnızlığın sembolleridir bu karşılıklı dağlar. Habur gümrük müdürlüğünün sahasına girdiğinizde ilk gözünüze çarpan şey tek kişilik peronlardır. Bu tek kişilik peronlar bana büyük kentlerde ki tek kişilik bankları hatırlatmıştı ilk bakışta. Tek kişilik olan nesnelere yalnızlığınızı vurgular sürekli olarak. Perundayken gece nöbetinde çalıştığınızda bunu daha çok hissedebilirsiniz. Bir gecede önünüzden ortalama 200-300 arası şoför geçer. Onlar geçip giderken siz peronda yalnızsınızdır ve o yalnızlık içinde ister

istememez söylenirsiniz “yalnızlık hiçte tanrısal değil” diye. Uzatılan her pasaporta parmak izinizi bırakarak geri uzatırsınız. Yalnızlığınızı uzatıp durursunuz bu şekilde. Sahanın üzerinde sürekli uçuşan kuşlarda bunun bir parçasıdır sanki “kuş olup uçmak isterken, ağaç olup kök salıyoruz”. Her şeyde bir yalnızlık, her yerde bir eksiklik hissi varmış gibi gelir. Turgut Uyar’ın “tamamda da, noksanda da/ papatya kadar yalnızdı, kuş yemi kadar yalnızdı” dizelerinin yer aldığı “yalağuz” şiirinde ki Bektaş gibi hissedersiniz kendinizi. Şehrin Kendisine gelince, yalnızlığınızı çoğaltacak çok şey bulabilirsiniz. Şehre hakim olan tedirgin hava, canlı müzik yapan kafede kahve fincanı içinde gelen votka (içki olduğu anlaşılmasın diye), akşam çökünce ortadan çekilen el ayak sesleri ve daha başkaca şeyler yalnızlığı çoğalta biliyor. Ama bu yalnızlık hissinin güzel tarafları da var aslında. Bir kere çok fazla kişi ile ilişki geliştirme olanağı bulabiliyorsunuz. İronik gibi görünen bu durum aslında yine, gelen herkesin yalnız olması ile ilgili. Yapacak çok fazla alternatif olmadığı için bu ilişkiler samimi olup, kalıcı bir duruma doğru evrilebiliyor. Bir diğer güzel tarafı da kendi potansiyelinizin farkına varabiliyorsunuz. Çok fazla zamanınız olduğu için bir çok alanda kendinizi geliştirme fırsatı bulabiliyorsunuz. Çevrenizde mandala* çizen, bağlama çalan ve değişik uğraşlar bulan muayene memurlarını görmek sizi de bir şeylerle uğraştırma gayreti içine sokabiliyor. Sinema ile başladık sinema ile bitirelim. Vizontele filminde Belediye Başkanı (Altan Erkekli) kalabalığa seslenirken “bir yerde mutlu mesut olmanın ilk şartı orayı sevmektir. Burayı seversen burası dünyanın en güzel yeridir, amma dünyanın en güzel yerini sevmezsen orası dünyanın en güzel yeri değildir.” der. Buraya gelince ne kadar yalnızlık hissi de uyandırsa güzel taraflarını görünce çok güzel ve dolu dolu geçirebileceğinizi fark etmeniz uzun sürmeyecektir.

*Hindistan kökenli dinlerde metafizik veya sembolik bakımdan meta veya mikro kozmosu gösteren şekillere verilen ad.

Veysel BERENT

Muayene Memuru

Habur Gümrük Müdürlüğü